

Ondersteuning fokbeleid Drentsche patrijshonden

De Drentsche patrijshond werd in het oosten van Nederland, vooral in Drenthe, zorgvuldig gefokt vanwege zijn belangrijke rol in de jacht. Om de populatie goed te managen heeft de Vereniging van de Drentsche Patrijshond nu contact gezocht met de SZH. De SZH wil de enthousiaste vereniging daarin graag ondersteunen.

De Drentsche patrijshond, een Nederlands hondenras, is zoals zijn naam al aangeeft, vooral in Drenthe ontwikkeld. Het ras is rond de zestiende eeuw ontstaan uit 'staande' honden die uit Frankrijk en Spanje afkomstig waren. In Nederland werden deze honden patrijshonden genoemd.

Voor het behoud van zijn specifieke kenmerken werd met grote zorgvuldigheid de Drentsche patrijshond in het oosten van Nederland gefokt, vooral in Drenthe, waar de hond een belangrijke functie in de

jacht had. Men vond het zo belangrijk de combinatie van specifieke kenmerken van deze hond te behouden, dat er niet werd gemengd met buitenlandse rassen.

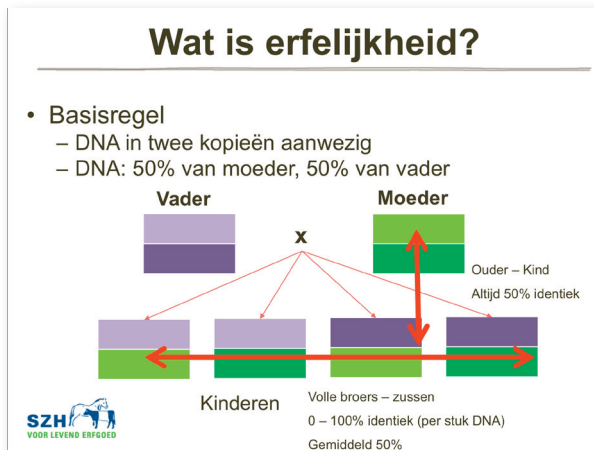
Op 18 april 1943 is een aankeuringsdag gehouden om officiële erkenning van het ras de 'Drentsche patrijshond' te verkrijgen. Hier werden dertien teven en zeven reuen geselecteerd op jachteigenschappen en type. Van de zeven reuen waren zes dieren afkomstig uit dezelfde fokstam (directe familie). Op nummer één stond die dag de bijna driejarige reu Nimrod.

Deze hond had de eigenschappen zoals men ze graag zag en bleek deze duidelijk over te erven aan zijn kinderen. Dit had tot gevolg dat de rasstandaard van de Drentsche patrijshond is beschreven naar het type van Nimrod en deze reu als stamvader van het ras wordt beschouwd.

Goed managen van populatie

Het goed managen van een gesloten populatie die afstamt van een beperkt aantal dieren, is een belangrijke uitdaging om een ras/populatie gezond te houden. De Vereniging van De Drentsche Patrijshond is zich daarvan zeer bewust en heeft voor ondersteuning contact gezocht met de SZH. De SZH wilde graag de enthousiaste vereniging van dit oorspronkelijk Nederlandse ras ondersteunen.

Weergave van hoe de eigenschappen vererven

Het begrip verwantschap nader toegelicht

Myrthe Maurice-van Eijndhoven

Drentsche patrijzen zetten hun beste beentje voor op de show voor Nederlandse rassen

Informatieavonden

Om te bekijken hoe dat het best kon worden opgepakt hebben Kor Oldenbroek en Myrthe Maurice in augustus 2013 een bijeenkomst gehad met het bestuur en de fokbeleidscommissie van Vereniging De Drentsche Patrijshond. Besloten werd om in november een informatieavond te organiseren voor de leden van de vereniging. Voor deze avond heeft de vereniging de stamboomgegevens, die over een lange periode nauwkeurig zijn geregistreerd, verstrekt voor een zo juist mogelijk beeld van de populatie op dit moment, hoe het met de populatiegrootte over de jaren heen is verlopen én hoe het er met de verwantschap en inteelt voor staat. Zeker ook dit laatste is cruciaal voor het goed kunnen managen van de populatie.

Inzicht in verwantschap

Daarom heeft de SZH de inteeltcoëfficiënt en het verloop hiervan berekend en de verwantschapscoëfficiënt van de populatie. Wanneer alle dieren binnen een populatie nauw verwant aan elkaar zijn, wordt het namelijk onmogelijk om de inteelt zo laag mogelijk te houden. Er treedt dan

‘gedwongen’ inteelt op. Wanneer je nakomelingen fokt die zijn ingeteeld, dus waarvan de ouders verwant zijn aan elkaar, loop je een verhoogd risico op genetische afwijkingen en inteeltdepressie. Hoe hoger het inteeltpercentage van een nakomeling is, hoe groter het risico op deze problemen.

De aantallen Drentsche patrijshonden die jaarlijks worden geboren, lopen de laatste jaren wat terug tot onder de 350 in 2012. Doordat de vereniging de registratie over een lange periode zeer compleet heeft, was het mogelijk om een goede indicatie te krijgen van de inteelt en de verwantschap. De gemiddelde inteelt in de populatie ligt momenteel rond de 23 procent en de verwantschap rond de 46 procent.

Als we naar het verloop kijken, zien we dat de inteelt de laatste jaren behoorlijk stabiel is geworden, waaruit blijkt dat de vereniging hier de laatste jaren aandacht aan heeft besteed, maar de verwantschap blijft oplopen. Het werd duidelijk dat de gemiddelde verwantschap, die met 46 procent toch aanzienlijk is, met name is veroorzaakt door een gering aantal voorouders bij de vorming van het ras met een

grote invloed op de huidige populatie. Er is zelfs één voorouder waar 19 procent van de genetische variatie in de huidige populatie volledig van afstamt. Dit bleek de moeder van de beroemde Nimrod te zijn. Nu is dit verschijnsel absoluut niet vreemd, omdat Nimrod werd en nog wordt gezien als de Drent zoals een Drent eruit moet zien. Om problemen met een genetische achtergrond zo veel mogelijk te beperken, is het echter van groot belang de dominantie van deze enkele voorouder toch zo veel mogelijk te beperken.

Verschillen in verwantschappen

Een logische vervolgstap was om verder in te zoomen op de dieren in de huidige fokpopulatie en uit te zoeken welke dieren genetische variatie bevatten die het meest uniek is in de populatie en waarvan het zeker van belang is om deze meer in te zetten in de fokkerij.

Op basis van de stamboomgegevens is de verwantschap uitgerekend van ieder dier in de huidige fokpopulatie ten opzichte van de volledige huidige fokpopulatie. Hierbij kwam naar voren dat er wel degelijk verschillen bestaan in verwantschappen. Deze bevindingen zijn gepresenteerd op een tweede informatiebijeenkomst in februari 2014. De aanwezigheid van Hera, die met gemiddelde verwantschap van 30 procent ten opzichte van de rest van de huidige fokpopulatie op nummer 2 staat op de lijst van honden met de laagste verwantschap, zorgde ervoor dat de hond zelf in het middelpunt stond.

Verheugd te zien hoe de Vereniging van De Drentsche Patrijshond werkt aan het optimaliseren van haar fokkerijbeleid, kijkt de SZH terug op twee geslaagde informatiebijeenkomsten. ●